

Àngel Vergés recull les històries de la muntanya a "Llegendes de Rocacorba"

«Aquest tipus de relats que creaven comunitat s'han anat perdent», afirma l'autor, banyolí, després de dedicar dècades i milers de converses a amarar-se del folklore de la zona

Ell mateix, en la introducció, ressenya, seguint La crisi de la narració de Byung-Chul Han –autor que estira idees de Benjamin o Georg Simmel–, com estem «embriagats d'informació» i afirma que «aquest tipus de relats que creaven vincles de comunitat s'han anat perdent, també els topònims històrics o les històries que s'explicaven vora del foc». I déu-n'hi-do, si en tenim, d'històries, com la que diu que els nens venen de Rocacorba; la dels quatre joves d'Amer que, buscant un tresor, obren la llosa que tapiava una cova i són enviats al Far, a Rocacorba, a la Mare de Déu del Mont i als Àngels; la de com mossèn Salvador (Sabata) excomunicà els llops de Rocacorba llançant-los aigua beneïda; o la del cavall de foc que sortia de la cova de Bora Tuna, sota el Velers. Vergés ha recollit aquestes i tantes altres llegendes a un volum que compta amb tres grans fonts: Àngel Rubirola, Pere Pagès, i Florenci Pedrosa. «Em sap molt greu que l'últim no hagi pogut veure el llibre. Tenia una visió molt curiosa del folklore i parlava fluixet de les bruixes perquè ningú pensés que estava boig. Això passa, amb aquest tipus d'històries, perquè la gent identifica que són mentides, les percep així i no els dona importància, però en tenen», assegura l'autor. La clau de volta és «guanyar-te la confiança dels informants i passar-hi temps, el que calgui, si has de dinar amb ells i sopar-hi, fer-ho», explica. Ho sap bé i fa anys que ho aplica en una tasca que arrodoneix el present volum, però pot tenir continuïtat amb un llibre sobre el darrer rector resident al santuari, mossèn Salvador Plana, dit mossèn Sabata o mossèn Gamarús, sobre qui hi ha un munt de folklore i acudits: «Un diu que es cremava Rocacorba i, en comptes de dir socorreu-nos, va dir socarreu-nos!», exclama rient. A còpia d'anar coneixent persones i històries, Vergés també ha trescat amunt i avall els camins de la zona. «He anat descobrint la muntanya, perquè un dels propòsits que em vaig fer era no escriure com un banyolí des de la perspectiva de Pujarnol (camí clàssic a Rocacorba des de Banyoles)», assegura. I ho ha fet, sobretot, al costat del Col·lectiu Estassadors, conegut pel manteniment i senyalització dels camins de la zona. Rubirola o Pagès també l'han acompanyat, i ho valora d'allò més: «Digues-li a un home de vuitanta anys que pugi un pujant rost i mal cuat, altres m'han dit que ja m'ho ensenyarien, però que quan els pagaria. En canvi, ells estan molt agraïts del treball de recuperació», assegura. Tot i conèixer-ne tantes, Vergés admet tenir una llegenda preferida, la que explica per què el santuari de Rocacorba va fer-se al capdamunt de la roca. «Les mares de Déu de Rocacorba i Finestres se saludaven i xerraven cada dia. La de Rocacorba explicava que cada dia uns gossos li duïen el pa. La gent del mas d'on venien, estranyada, va seguir-los i va trobar la Mare de Déu. L'endemà, però, els gossos van tornar moixos i amb els pans a les boques. En pujar, van trobar-la morta, perquè no s'havia de trobar. Van decidir fer una capella a la cova, però cada dia deixaven les eines a l'entrada i, l'endemà, les trobaven al capdamunt de la pedra de Rocacorba. El tercer cop van decidir que era sa voluntat fer el santuari sobre la roca», relata Vergés, a grans trets. Ell mateix s'ha endinsat a la cova de la Mare de Déu, el nom de la qual vol posar en valor: «És un nom històric i s'ha de conservar». Explica com, «per entrar-hi, t'has d'ajupir, com fent una reverència. A la meitat hi ha un pas estret que molta gent no fa, però va continuant i al final trobes l'escut de Catalunya, el de Banyoles, i algun vandalisme». Dividit en diverses seccions com la d'Espais hierofànics, De la roca a la llegenda, Personatges fantàstiques, Fantasmes i apareguts, Creences i fantasies, o Contarelles i anècdotes, Llegendes de Rocacorba és un exercici de memòria cabdal que manté viva la mitologia popular de la zona. «Al final, aquestes són històries que ajunten les persones, i s'estan perdent. Però hi ha molta gent que les coneix, i a vegades l'únic que fa falta és preguntar», engresca Vergés.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/cultura/2026/08/02/angel-verges-recull-les-histories-132524829.html>